

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİS BAŞKANLIĞINA

Gerekçesi ekte sunulan, Balkan ülkelerinde yaşayan Türklerin ve Türkiye'ye göç etmiş bulunan Türk kökenli vatandaşlarımızın sorunlarının kapsamlı bir biçimde araştırılması ve bu çerçevede oluşturulması gereken politikaların ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasamızın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

~~Ali Savcıoğlu~~
Ali Savcıoğlu
Rize m.v.

Özgür ÖZEL
Mansur m.v.

Adnan Dülali
Rahmi Aşkın TÜRELİ
İzmir Milletvekili (1)

Matik Eder Özdemir
Sivas m.v.
Menderes
Musa Çayır
İzmir m.v.

Dr. Celal DİNŞER
İstanbul m.v.
19/7

Ali Rıza Öztürk
Mersin m.v.

Ali İhsan Korkutok
Zonguldak m.v.

Haydar Acan
Kocaeli m.v.

Mehmet Hilal Kaplan
Kocaeli m.v.

Dr. Ayhan Çiray
İzmir

Candan Yüceser
Tekirdağ m.v.

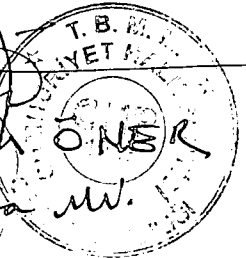
Ali Kemal Çarıkçıoğlu
Gaziantep m.v.

Binnaz Toprak
İst. m.v.

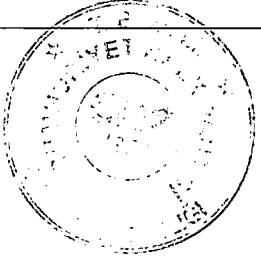
B. Toprak

Sinan Ağvan
HALK
ANKARA

Ali Haydar ÖNER
İsparta m.v.

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
SACINE ^h O ₂	NANISA	
JEF KÜCÜK	İSTANBUL	
Aylin Nosthaka	Antana	
Mevlüt Duda	Hatay	
Sena KALEZİ	BURSA	

GEREKÇE:

Günümüzde Balkan ülkelerinde yaşayan Türklerin yanı sıra, değişik tarihlerde Türkiye'ye göç etmiş bulunan Türk kökenli vatandaşlarımızın pek çok sorunla karşı karşıya bulunduğu bilinmektedir.

Bu kapsamda önemli bir sorun, değişik tarihlerde Balkan ülkelerinden Türkiye'ye göç etmek zorunda kalmış olan soydaşlarımızın taşınmaz mallarını (mallarını, mülklerini ve arazilerini) geldikleri yerde bırakmak zorunda kalmış olmalarıdır. Bugüne kadar bu kişilere veya mirasçılarına bu taşınmaz mallar iade edilmediği gibi, herhangi bir tazminat da ödenmemiştir. İlgili Balkan ülkelerinde hukuki yollara başvuran vatandaşlarımız bir netice alamamaktadırlar.

Türkiye ile Bulgaristan arasında 18 Ekim 1925 tarihinde imzalanan Ankara Anlaşması ve ona bağlı olarak 1926 tarihinde çıkarılan İkamet Sözleşmesine dayalı olarak Bulgaristan'dan Türkiye'ye göç eden vatandaşlarımızın geride kalan taşınmaz malları üzerinde hak talep edememeleri bu duruma verilecek somut bir örnektir. Söz konusu İkamet Sözleşmesinde "Türkiye'den göç eden Bulgarlarla, Bulgaristan'dan göç eden Türkler iki yıl içinde mallarını serbestçe elden çıkarabilirler. Buna ilişkin düzenlemeler ikincil mevzuatta düzenlenir." hükmü yer almaktadır.

Bulgaristan Hükümeti söz konusu anlaşmanın sadece imzalandığı tarihin öncesinden devralınan ve bu kapsamda özellikle 1912-1925 yılları arasını kapsayan mülkiyet sorunlarını düzenleyen bir anlaşma değil, imzalandığı tarihten sonraki göçleri de kapsayan bir anlaşma olduğu iddiasındadır. Buna ilaveten, Bulgaristan Hükümeti söz konusu Anlaşmayı izleyen tarihlerde bu konuda çıkarılmış ikincil bir mevzuat olmaması nedeniyle Ankara Anlaşması ve ekindeki İkamet Sözleşmesi hiçbir zaman uygulama imkânı bulamadığını da göz önünde tutmamaktadır. Bu çerçevede, değişik tarihlerde Türkiye'ye göç etmiş bulunan Türk kökenli vatandaşlarımızın Bulgaristan'da açtığı mülkiyet davaları Bulgaristan mahkemelerinde reddedilmektedir.

Öte yandan, Bulgaristan hükümeti söz konusu anlaşmaya dayanarak ve Bulgar göçmenlerin varisleri adına 1912-1913 Balkan Savaşları sırasında ülkemizden Bulgaristan'a göç eden Bulgarların geride bıraktıkları taşınmaz mallar için Türkiye'den 10 milyar dolar tazminat talep etmektedir.

Türkiye Hükümeti ise, 1878 yılında itibaren Bulgaristan'dan ülkemize göç etmiş olan soydaşlarımızın geride bıraktıkları taşınmaz mallar ile ilgili olarak ortaya çıkan mülkiyet sorunlarına seyirci kalmakta ve bu konuda Bulgaristan Hükümeti ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdinde gerekli girişimleri yapmamaktadır.

Bu çerçevede, Balkan ülkelerinde yaşayan Türklerin ve Türkiye'ye göç etmiş bulunan Türk kökenli vatandaşlarımızın mülkiyet haklarına ilişkin olarak ortaya çıkan mağduriyetlerinin giderilmesi sağlanmalıdır. Bu kapsamda, Türkiye Hükümeti tarafından Bulgaristan hükümeti nezdinde gerekli çalışmaların yürütülmesine ve söz konusu taşınmaz malların iade edilmelerine veya hak sahibi kişilere veya mirasçılarına tazminat ödenmesinin sağlanmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Balkanlarda bulunan vakıf eserlerinin bugünkü durumu da önemli sorunların başında gelmektedir. Balkan ülkelerinin yer aldığı toprakları üzerinde, hem Osmanlı Devleti

döneminde, hem de Osmanlı Devleti çekildikten sonra o topraklarda yaşayan Türkler tarafından yapılmış bulunan çok sayıda vakıf eseri bulunmaktadır. Bu eserlerin büyük bir bölümü günümüzde artık yok edilmiş olsalar bile hala bölgede ayakta kalan Türk vakıf malları ve arazileri mevcuttur. Ancak Balkan devletleri bunları kamulaştırarak vakıfların ve Türk azınlığın elinden almışlardır. Bu yöntem özellikle Bulgaristan'da ve Yunanistan'da çok katı uygulanmıştır. Bu vakıf mallarının ilgili vakıflara iadesi için bugüne kadar Türkiye Cumhuriyeti devleti tarafından ciddi bir çalışma yapılmamıştır.

Bir başka önemli sorun dil sorunudur. Türkçe eğitim sorunu nedeni ile Balkan ülkelerinde yaşayan Türkler asimile olma tehlikesi ile karşı karşıya bulunmaktadır. Bulgaristan'ın değişik yörelerinde yaşayan Türk azınlık mensupları çocuklarına Türkçe öğretebilmek amacı ile Türkçe kursları açmaya çalışmaktadırlar. Ancak Balkan ülkelerinde yaşayan Türkler, hem ekonomik olarak güçsüz ve zayıf topluluk durumunda oldukları, hem de Türkiye Cumhuriyeti'nden gerekli destekleri alamadıkları için bu kursları yaşatamamaktadırlar.

Diğer bir sorun, komünist yönetim zamanında Bulgaristan'da yaşayan Türk azınlığın asimile edilmesi amacı ile silah zoru ile isimlerin değiştirilmiş olmasıdır. Nitekim 1971 yılında Pomak Türklerinin, 1984-1985 yıllarında ise Osmanlı Devleti döneminde Anadolu'dan Balkanlara yerleştirilmiş olan Türklerin Türkçe isimleri silah zoru ile değiştirilmiş ve onlara zorla Slav (Bulgar) isimleri verilmiştir. Bulgaristan'ın demokrasiye geçişi ile birlikte isim değiştirme uygulamasına son verilmiş olmasına rağmen, isimleri değiştirilmiş olan kişilere zorla verilmiş olan Bulgarca isimler hala kütüklerde yer almaktadır. Bu çerçevede, Bulgarca isimlerin kütüklerden silinmesi konusundaki taleplerin herhangi bir hukuki sürece gerek duyulmadan istek üzerine yerine getirilmesinin sağlanması gerekmektedir.

Öte yandan, Lozan Barış Antlaşmasına göre Yunanistan'ın Batı Trakya bölgesinde yaşayan Müslüman Türkler kendi dini temsilcilerini ve müftülerini kendileri belirleme hakkına sahiptirler. Ancak Yunanistan Devleti Lozan Barış Antlaşmasını burada bir kere daha ihlal etmekte ve Batı Trakya Müslüman Türk Azınlık cemaati tarafından seçilen müftüleri tanımamakta, onların görev yapmalarını engellediği gibi seçilen müftüleri de tutuklamaktadır. Onun yerine Yunan Devleti tarafından atanan müftüleri din hizmetleri için görevlendirmektedir. Bu durum Batı Trakya Müslüman Türk Azınlık mensuplarını ciddi biçimde rahatsız etmektedir.

Bu çerçevede, Balkan ülkelerinde yaşayan Türklerin ve Türkiye'ye göç etmiş bulunan Türk kökenli vatandaşlarımızın sorunlarının kapsamlı bir biçimde araştırılması ve gereken önlemlerin alınması için Meclis Araştırması açılmasının uygun olacağı düşüncesindeyiz.

